

Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (prvo vijeće)

18. srpnja 2013.*

„Članak 56. UFEU-a – Slobodno pružanje usluga – Direktiva 2005/29/EZ – Nepoštena poslovna praksa – Zaštita potrošača – Vezane ponude koje uključuju najmanje jednu financijsku uslugu – Zabrana – Iznimke“

U predmetu C-265/12,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio hof van beroep te Brussel (Belgija), odlukom od 22. svibnja 2012., koju je Sud zaprimio 29. svibnja 2012., u postupku

Citroën Belux NV

protiv

Federatie voor Verzekerings- en Financiële Tussenpersonen (FvF),

SUD (prvo vijeće),

u sastavu: A. Tizzano, predsjednik vijeća, M. Berger, A. Borg Barthet (izvjestitelj), E. Levits i J.-J. Kasel, suci

nezavisni odvjetnik: Y. Bot,

tajnik: M. Ferreira, glavna administratorica

uzimajući u obzir pisani postupak i nakon rasprave održane 24. travnja 2013.,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

- za Citroën Belux NV, S. Willemart, C. Smits, T. Balthazar, D. De Keyzer i A. Destrycker, advocaten,
- za Federatie voor Verzekerings- en Financiële Tussenpersonen (FvF), D. Dhaenens i R. Vermeulen, advocaten,
- za belgijsku vladu T. Materne i J.-C. Halleux, u svojstvu agenata,
- za Europsku komisiju, M. van Beek, u svojstvu agenta,

odlučivši, nakon što je saslušao nezavisnog odvjetnika, da u predmetu odluči bez mišljenja,

donosi sljedeću

* Jezik postupka: nizozemski

Presudu

- 1 Zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 3. stavka 9. Direktive 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu i o izmjeni Direktive Vijeća 84/450/EEZ, direktiva 97/7/EZ, 98/27/EZ i 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, kao i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća („Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi”) (SL L 149, str. 22.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 15., svezak 8., str. 101.) i članka 56. UFEU-a.
- 2 Zahtjev je upućen u okviru spora između društva Citroën Belux NV (u daljnjem tekstu: Citroën) protiv Federatie voor Verzekerings- en Financiële Tussenpersonen (FvF) (Udruženje posrednika u osiguranju i financijskih posrednika) u pogledu poslovne prakse društva Citroën koja se sastoji od besplatne ponude potpunog kasko-osiguranja tijekom šest mjeseci pri kupnji Citroënovih vozila, a koju udruženje FvF smatra nepoštenom.

Pravni okvir

Propisi Unije

- 3 Uvodna izjava 9. Direktive 2005/29 glasi kako slijedi:

„[...] Financijske usluge i nepokretna imovina, zbog njihove složenosti i svojstvenih visokih rizika, iziskuju detaljne uvjete, uključujući pozitivno obvezivanje trgovaca. Iz tog razloga, u području financijskih usluga i nepokretne imovine, ovom Direktivom ne dovodi se u pitanje pravo država članica da djeluju i izvan granica njezinih odredaba kako bi zaštitile gospodarske interese potrošača. [...]

- 4 Članak 3. Direktive br. 2005/29, naslovljen „Područje primjene”, određuje u stavcima 1. i 9.:

„1. Ova se Direktiva primjenjuje na nepoštenu poslovnu praksu prema potrošaču, kako je utvrđena u članku 5., prije, tijekom i nakon posla u vezi s proizvodom.

[...]

9. U vezi s ‚financijskim uslugama’, kako su definirane u Direktivi 2002/65/EZ [Europskog parlamenta i Vijeća od 23. rujna 2002. o trgovanju na daljinu financijskim uslugama koje su namijenjene potrošačima i o izmjeni Direktive Vijeća 90/619/EEZ i direktiva 97/7/EZ i 98/27/EZ (SL L 271, str. 16.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 6., svezak 9., str. 102.)], kao i u vezi s nepokretnom imovinom, države članice mogu uvesti zahtjeve koji su u području koje ona usklađuje stroži ili detaljniji od ove Direktive.”

- 5 Člankom 2. točkom (b) Direktive 2002/65 pojam „financijska usluga” definira se kao „svaka usluga koja ima prirodu bankovne, kreditne ili osiguravajuće usluge, usluge osobne mirovine, ulaganja ili plaćanja”.

Belgijski propis

- 6 Članak 72. Zakona od 6. travnja 2010. o poslovnoj praksi i zaštiti potrošača (*Belgisch Staatsblad*, 12. travnja 2010., str. 20803., u daljnjem tekstu: Zakon od 6. travnja 2010.) propisuje:

„§ 1. Zabranjena je svaka vezana ponuda potrošaču koja se sastoji od najmanje jedne financijske usluge i koju mu nude poslovni subjekt ili različiti poslovni subjekti koji djeluju s istim ciljem.

§ 2. Međutim, odstupanjem od stavka 1. dopušta se vezana ponuda:

1. financijskih usluga koje čine cjelinu;

Kralj na prijedlog nadležnih ministara i ministra financija određuje usluge koje se nude u financijskom sektoru i koje čine cjelinu;

2. financijskih usluga te sitne robe i sitnih usluga koje su dopuštene običajima u trgovini;

3. financijskih usluga i srećki za zakonski ovlaštene lutrije;

4. financijskih usluga i predmeta s neizbrisivim i jasno vidljivim reklamnim natpisima, koji se kao takvi ne prodaju, pod uvjetom da njihova nabavna cijena koju plaća poslovni subjekt ne prelazi 10 eura bez PDV-a [porez na dodanu vrijednost] ili 5 % prodajne cijene bez PDV-a financijske usluge s kojom se nude. Postotak od 5 % primjenjuje se ako je iznos koji odgovara tom postotku veći od 10 eura;

5. financijskih usluga i slika u boji, naljepnica i drugih slika s minimalnom tržišnom vrijednosti;

6. financijskih usluga i kupona u obliku dokumenata kojima se nakon kupnje određenog broja usluga ostvaruje pravo na besplatnu ponudu ili sniženje cijene pri kupnji slične usluge, pod uvjetom da tu pogodnost nudi isti poslovni subjekt i da ne prelazi trećinu cijene prethodno kupljenih usluga.

Na kuponima moraju biti navedeni moguć rok valjanosti i uvjeti ponude.

Ako poslovni subjekt povuče ponudu, potrošač mora iskoristiti ponudene pogodnosti razmjerno prethodno obavljenim kupnjama.”

Glavni postupak i prethodna pitanja

7 Društvo Citroën uvoznik je Citroënovih vozila u Belgiju. Robu prodaje putem mreže ovlaštenih distributera.

8 Društvo Citroën pokrenulo je 10. prosinca 2010. reklamnu kampanju sa sloganom „Želim sve”. Ta je kampanja trajala barem do kraja veljače 2011.

9 Reklamna ponuda glasila je kako slijedi:

„Šest mjeseci besplatnog potpunog kasko-osiguranja’ vrijedi za svako novo potpuno kasko-osiguranje sklopljeno u prvoj godini. Vrijedi i za sva osobna i gospodarska vozila koja prodaju Citroënovi službeni distributeri, osim izložbenih vozila i vozila za iznajmljivanje. Primjenjuju se uvjeti osiguranja Citroën. Osiguranje Citroën proizvod je osiguravajućeg društva Servis NV, registriranog pod brojem 1396. Društvo PSA Finance Belux NV (br. CBFA 019.653A) djeluje kao zastupnik u osiguranju društva Servis NV. Citroënovi distributeri koje je ovlastilo povjerenstvo CBFA djeluju kao podzastupnici društva PSA Finance Belux NV [...]. Ta ponuda osiguranja neovisna je o bilo kojem drugom proizvodu ili usluzi, osim vozila koje treba osigurati.”

10 Udruženje FvF smatralo je da ta posebna „salonska” ponuda, u dijelu koji se odnosi na besplatnu ponudu potpunog kasko-osiguranja tijekom šest mjeseci pri kupnji Citroënova vozila, predstavlja zabranjenu vezanu ponudu. Ono je društvu Citroën poslalo pismo opomene 22. prosinca 2010.

- 11 Društvo Citroën je dopisom od 23. prosinca 2010. odgovorilo da je ponuda vrijedila za sklapanje svakog novog potpunog kasko-osiguranja u trajanju od godine dana, a ne samo za kupnju novog Citroënova vozila. Prema mišljenju društva Citroën, besplatna ponuda potpunog kasko-osiguranja tijekom šest mjeseci i kupnja novog vozila te marke nisu bile povezane.
- 12 Udruženje FvF zatražilo je 18. siječnja 2011. pred rechtbank van koophandel te Brussel ukidanje te poslovne prakse jer je bila protivna članku 72. stavku 1. Zakona od 6. travnja 2010.
- 13 Presudom od 13. travnja 2011. rechtbank van koophandel te Brussel u prvom je stupnju smatrao da je sporna ponuda predstavljala vezanu ponudu u smislu članka 2. točke 27. Zakona od 6. travnja 2010. i da je bila namijenjena potencijalnim kupcima novih vozila. Presudio je da je ta ponuda predstavljala zabranjenu vezanu ponudu na temelju članka 72. stavka 1. tog zakona i da je takva ponuda protivna poštenoj poslovnoj praksi te je stoga zabranjena na temelju članka 95. istog zakona.
- 14 Društvo Citroën podnijelo je žalbu na tu presudu pred hof van beroep te Brussel. Sud koji je uputio zahtjev smatra da je sporna ponuda vezana i da je dobivanje besplatnog potpunog kasko-osiguranja tijekom šest mjeseci, u očima prosječnog potrošača, zaista uvjetovano kupnjom novog Citroënova vozila.
- 15 Sud koji je uputio zahtjev podsjeća da na temelju članka 3. stavka 9. Direktive 2005/29, države članice mogu, u vezi s financijskim uslugama i nepokretnom imovinom, uvesti zahtjeve koji su stroži ili detaljniji od onih koji su predviđeni tom direktivom. Smatra da su moguća tri različita tumačenja te odredbe. Prema prvom tumačenju, zabrana vezane ponude koja uključuje financijsku uslugu u skladu je s Direktivom 2005/29, neovisno o tome je li financijska usluga glavni dio ponude. Prema drugom tumačenju, zabrana takve ponude u skladu je s tom direktivom samo ako je financijska usluga odlučujući dio vezane ponude. Iz trećeg tumačenja proizlazi da takva zabrana nije u skladu s navedenom direktivom jer se njezin članak 3. stavak 9., kao iznimka od načela potpunog usklađivanja, treba strogo tumačiti. Naposljetku, sud koji je uputio zahtjev postavlja pitanje o usklađenosti Zakona od 6. travnja 2010. s člankom 56. UFEU-a.
- 16 U tim je okolnostima hof van beroep te Brussel odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:
- „1. Treba li članak 3. stavak 9. Direktive 2005/29 tumačiti na način da mu je protivna odredba, poput članka 72. Zakona [...] od 6. travnja 2010., kojom se, osim u slučajevima taksativno navedenima u zakonu, općenito zabranjuje svaka vezana ponuda potrošaču ako je najmanje jedan sastavni dio financijska usluga?
2. Treba li članak 56. UFEU-a o slobodnom pružanju usluga tumačiti na način da mu je protivna takva odredba, poput članka 72. Zakona [...] od 6. travnja 2010., kojom se, osim u slučajevima taksativno navedenima u zakonu, općenito zabranjuje svaka vezana ponuda potrošaču ako je najmanje jedan sastavni dio financijska usluga?”

O prethodnim pitanjima

Prvo pitanje

- 17 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li se članak 3. stavak 9. Direktive 2005/29 tumačiti na način da mu je protivna odredba države članice, poput one iz glavnog postupka, kojom se, osim u slučajevima taksativno navedenima u nacionalnom zakonodavstvu, predviđa općenita zabrana vezanih ponuda potrošaču čiji je najmanje jedan sastavni dio financijska usluga.

- 18 Kao što proizlazi iz točke 50. presude od 23. travnja 2009., VTB-VAB i Galatea (C-261/07 i C-299/07, Zb., str. I-2949.), Sud je presudio da su vezane ponude trgovačke aktivnosti koje su nesumnjivo dio poslovne strategije gospodarskog subjekta te su izravno namijenjene promicanju i unapređenju njegove prodaje, tako da čine u smislu članka 2. točke (d) Direktive 2005/29 poslovnu praksu i stoga ulaze u njezino područje primjene.
- 19 Iz toga slijedi da vezane ponude čiji je najmanje jedan sastavni dio financijska usluga i koje su predmet zabrane iz glavnog postupka, također predstavljaju poslovnu praksu u smislu članka 2. točke (d) Direktive 2005/29 i stoga podliježu pravilima utvrđenima tom direktivom.
- 20 Nadalje, valja podsjetiti da Direktiva 2005/29 načelno uvodi potpuno usklađivanje pravila o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnih subjekata prema potrošačima na razini Zajednice, tako da države članice ne mogu, kako izrijekom predviđa njezin članak 4., usvojiti strože mjere od onih koje su predviđene navedenom direktivom, čak ni u svrhu osiguranja više razine zaštite potrošača (vidjeti presudu od 14. siječnja 2010., Plus Warenhandelsgesellschaft, C-304/08, Zb., str. I-217., t. 41. i navedenu sudsku praksu).
- 21 Međutim, člankom 3. stavkom 9. Direktive 2005/29, naslovljenim „Područje primjene”, uvodi se iznimka od cilja potpunog usklađivanja, osobito kada se radi o financijskim uslugama u smislu Direktive 2002/65.
- 22 Međutim, iz uvodne izjave 9. Direktive 2005/29 proizlazi da financijske usluge, zbog njihove složenosti i svojstvenih visokih rizika, iziskuju detaljne uvjete, uključujući pozitivne obveze za trgovce. Također je navedeno da, što se tiče tih usluga, tom direktivom ne dovodi se u pitanje pravo država članica da djeluju i izvan granica njezinih odredaba kako bi zaštitile gospodarske interese potrošača.
- 23 Pojam „financijska usluga” u smislu Direktive 2002/65 znači „svaka usluga koja ima prirodu bankovne, kreditne ili osiguravajuće usluge, usluge osobne mirovine, ulaganja ili plaćanja”. U članku 2. točki 24. Zakona od 6. travnja 2010. za pojam financijskih usluga upotrebljava se ista definicija. Iz toga slijedi da vezane ponude čiji je najmanje jedan sastavni dio financijska usluga, poput onih koje su predmet zabrane iz glavnog postupka, ulaze u područje primjene članka 3. stavka 9. Direktive 2005/29.
- 24 Tako u skladu s tom odredbom države članice u pogledu financijskih usluga mogu uvesti zahtjeve koji su stroži ili detaljniji od navedene direktive.
- 25 Osim toga, treba istaknuti da se tekstom članka 3. stavka 9. Direktive 2005/29 državama članicama samo omogućuje donošenje strožih nacionalnih pravila u pogledu financijskih usluga, bez dodatnih pojašnjenja. Tako ne propisuje nikakvo ograničenje što se tiče stupnja ograničenosti nacionalnih pravila u tom pogledu i ne predviđa kriterije što se tiče stupnja složenosti ili rizika koje navedene usluge moraju predstavljati da bi se na njih primjenjivala stroža pravila. Iz teksta te odredbe ne proizlazi ni da se detaljnija nacionalna pravila mogu odnositi samo na vezane ponude koje se sastoje od više financijskih usluga ili da pak mogu obuhvaćati samo vezane ponude čiji je glavni element financijska usluga.
- 26 Stoga suprotno tvrdnjama društva Citroën, ne treba ograničiti primjenu članka 3. stavka 9. Direktive 2005/29 na vezane ponude koje se sastoje od više financijskih usluga ili na vezane ponude koje uključuju složenu financijsku uslugu.
- 27 Takvo je tumačenje u skladu s ciljem koji se želi postići navedenom odredbom. Naime, uvodnom izjavom 9. Direktive 2005/29 državama članicama izričito se daje mogućnost donošenja strožih mjera u pogledu financijskih usluga kako bi se osigurala visoka razina zaštite potrošača. Stoga je namjera zakonodavca Unije prepustiti državama članicama ovlast da same ocijene koliko restriktivnima žele učiniti te mjere i da im u tom pogledu ostavi manevarski prostor pri čemu potonje mogu ići tako daleko da propišu zabranu.

- 28 S obzirom na prethodna razmatranja, na prvo pitanje valja odgovoriti da članak 3. stavak 9. Direktive 2005/29 treba tumačiti na način da mu nije protivna odredba države članice, poput one iz glavnog postupka, kojom se, osim u slučajevima taksativno navedenima u nacionalnom zakonodavstvu, predviđa općenita zabrana vezanih ponuda potrošaču čiji je najmanje jedan sastavni dio financijska usluga.

Drugo pitanje

- 29 Svojim drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li se članak 56. UFEU-a tumačiti na način da mu se protivi odredba države članice, poput one iz glavnog postupka, kojom se, osim u slučajevima taksativno navedenima u nacionalnom zakonodavstvu, predviđa općenita zabrana vezanih ponuda potrošaču čiji je najmanje jedan sastavni dio financijska usluga.
- 30 Što se tiče dopuštenosti drugog pitanja, udruženje FvF smatra da je to pitanje nedopušteno jer se, kada je određeno područje usklađeno na razini Europske unije, nacionalne mjere u tom području trebaju ocjenjivati s obzirom na odredbe te mjere usklađivanja, a ne s obzirom na odredbe UFEU-a.
- 31 U tom pogledu valja podsjetiti da je točno da svaku nacionalnu mjeru u području koje je iscrpno usklađeno na razini Unije treba ocijeniti ne u odnosu na odredbe primarnog prava, nego na odredbe te mjere usklađivanja (vidjeti u tom smislu presudu od 11. prosinca 2003., *Deutscher Apothekerverband*, C-322/01, Zb., str. I-14887., t. 64. i navedenu sudsku praksu). Međutim, kao što proizlazi iz uvodne izjave 9. i članka 3. stavka 9. Direktive 2005/29, tom potonjom odredbom predviđa se upravo da se, što se tiče financijskih usluga, Direktivom 2005/29 ne provodi iscrpno usklađivanje te da se državama članicama ostavlja manevarski prostor kojim je potrebno raspolagati u skladu s Ugovorom.
- 32 Točno je da odredba nacionalnog prava poput one u predmetu u glavnom postupku koja se, u skladu sa svojim tekstom, bez razlike primjenjuje na belgijske gospodarske subjekte kao i na gospodarske subjekte drugih država članica, može načelno potpadati pod odredbe o temeljnim slobodama zajamčene ugovorom, samo u mjeri u kojoj se primjenjuje na situacije u vezi s trgovinom između država članica (vidjeti presude od 1. lipnja 2010., *Blanco Pérez i Chao Gómez*, C-570/07 i C-571/07, Zb., str. I-4629., t. 40., kao i od 10. svibnja 2012., *Duomo Gpa i dr.*, C-357/10 do C-359/10, t. 26. i navedenu sudsku praksu).
- 33 Međutim, u ovom slučaju nije isključeno niti da su poslovni subjekti sa sjedištem u državama članicama različitim od Kraljevine Belgije zainteresirani da u toj potonjoj državi članici ponude vezane ponude koje uključuju najmanje jedan financijski dio, poput onih koje su predmet glavnog postupka.
- 34 Prema tome, potrebno je ispitati poštuje li se općenitom zabranom vezanih ponuda, čiji je najmanje jedan sastavni dio financijska usluga, članak 56. UFEU-a.
- 35 Što se tiče merituma, iz ustaljene sudske prakse proizlazi da slobodno kretanje usluga predviđeno člankom 56. UFEU-a nalaže ne samo zabranu svake diskriminacije pružatelja usluga s poslovnim nastanom u drugoj državi članici na osnovi njegove nacionalnosti, nego i ukidanje svakog ograničenja, čak i ako se ono jednako primjenjuje na domaće pružatelje usluga kao i na one iz drugih država članica, ako je takve naravi da zabranjuje, otežava ili čini manje privlačnima djelatnosti pružatelja usluge koji ima poslovni nastan u drugoj državi članici u kojoj zakonito pruža istovrsne usluge (vidjeti u tom smislu presudu od 20. veljače 2001., *Analir i dr.*, C-205/99, Zb., str. I-1271., t. 21. kao i od 15. siječnja 2002., *Komisija/Italija*, C-439/99, Zb., str. I-305., t. 22.).

- 36 Međutim, zabrana poput one iz glavnog postupka koja je predviđena člankom 72. stavkom 1. Zakona od 6. travnja 2010., takve je naravi da čini manje privlačnima pružanje financijskih usluga na državnom području Belgije poslovnim subjektima s poslovnim nastanom u drugim državama članicama koji žele iznositi vezane ponude čiji je najmanje jedan sastavni dio financijska usluga. Naime, ti poslovni subjekti ne bi mogli iznijeti te ponude na belgijskom tržištu te bi, osim toga, bili primorani provjeravati jesu li te ponude u skladu s belgijskim pravom, dok im za druge države članice takav postupak ne bi bio potreban.
- 37 Prema ustaljenoj sudskoj praksi, ograničenje slobodnog pružanja usluga može se dopustiti samo ako ima legitiman cilj koji je u skladu s Ugovorom i ako je opravdano važnim razlozima u općem interesu te u tom slučaju treba biti prikladno za ostvarenje postavljenog cilja i ne smije prekoračiti ono što je nužno za njegovo ostvarenje (vidjeti osobito presudu od 18. prosinca 2007., Laval un Partneri, C-341/05, Zb., str. I-11767., t. 101. i navedenu sudsku praksu).
- 38 U ovom slučaju, cilj koji se želi postići člankom 72. Zakona od 6. travnja 2010. jest zaštita interesa potrošača, kao što i proizlazi iz samog naslova tog zakona. Zaštita potrošača priznata je sudskom praksom kao važan razlog u općem interesu kojim se može opravdati ograničenje slobodnog pružanja usluga (vidjeti presude od 15. prosinca 1982., Oosthoek's Uitgeversmaatschappij, 286/81, Zb., str. 4575., t. 16. kao i od 4. prosinca 1986., Komisija/Francuska, 220/83, Zb., str. 3663., t. 20.).
- 39 Što se tiče prikladnosti članka 72. Zakona od 6. travnja 2010., treba utvrditi, s jedne strane, da su financijske usluge po prirodi složene te da uključuju posebne rizike o kojima potrošač nije uvijek dovoljno obaviješten. S druge strane, vezana ponuda sama po sebi kod potrošača potiče ideju povoljne cijene. Iz toga slijedi da vezana ponuda čiji je jedan sastavni dio financijska usluga predstavlja povećani rizik od nedostatka transparentnosti što se tiče uvjeta, cijene i točnog sadržaja navedene usluge. Stoga takva ponuda može dovesti potrošača u zabludu u pogledu pravog sadržaja i stvarnih karakteristika ponudene kombinacije te mu istodobno uskratiti mogućnost usporedbe cijene i kvalitete te ponude s drugim odgovarajućim uslugama ostalih gospodarskih subjekata.
- 40 U tim okolnostima, zakonodavstvo kojim se zabranjuju vezane ponude koje uključuju najmanje jednu financijsku uslugu može pridonijeti zaštiti potrošača.
- 41 Što se tiče proporcionalnosti ograničenja, valja istaknuti da se člankom 72. stavkom 2. Zakona od 6. travnja 2010. dopuštaju iznimke od općenite zabrane vezane ponude čiji je najmanje jedan sastavni dio financijska usluga. Postojanje tih iznimki upućuje na to da je belgijski zakonodavac smatrao da u određenim slučajevima nije bila potrebna dodatna zaštita potrošača.
- 42 Iz toga slijedi da općenita zabrana vezanih ponuda čiji je najmanje jedan sastavni dio financijska usluga, poput one koja je predviđena člankom 72. Zakona od 6. travnja 2010., ne prekoračuje ono što je nužno za postizanje visoke razine zaštite potrošača iz Direktive 2005/29 i osobito ono što je nužno kako bi se zaštitili gospodarski interesi potrošača u području financijskih usluga.
- 43 S obzirom na prethodna razmatranja, na drugo pitanje valja odgovoriti da se članak 56. UFEU-a treba tumačiti na način da mu nije protivna odredba države članice, poput one iz glavnog postupka, kojom se, osim u slučajevima taksativno navedenima u nacionalnom zakonodavstvu, određuje općenita zabrana vezanih ponuda potrošaču čiji je najmanje jedan sastavni dio financijska usluga.

Troškovi

- 44 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (prvo vijeće) odlučuje:

Članak 3. stavak 9. Direktive 2005/29/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 11. svibnja 2005. o nepoštenoj poslovnoj praksi poslovnog subjekta u odnosu prema potrošaču na unutarnjem tržištu i o izmjeni Direktive Vijeća 84/450/EEZ, direktiva 97/7/EZ, 98/27/EZ i 2002/65/EZ Europskog parlamenta i Vijeća, kao i Uredbe (EZ) br. 2006/2004 Europskog parlamenta i Vijeća („Direktiva o nepoštenoj poslovnoj praksi”), kao i članak 56. UFEU-a trebaju se tumačiti na način da im nije protivna odredba države članice, poput one iz glavnog postupka, kojom se, osim u slučajevima taksativno navedenima u nacionalnom zakonodavstvu, predviđa općenita zabrana vezanih ponuda potrošaču čiji je najmanje jedan sastavni dio financijska usluga.

Potpisi